

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ – ΙΩΑΝΝΙΝΑ 15/6/2016

Η συνάντηση φορέων της Περιφέρειας Ηπείρου στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων πραγματοποιήθηκε στα Ιωάννινα, στο Συνεδριακό κέντρο της Περιφέρειας Ηπείρου με την υποστήριξη της Περιφέρειας Ηπείρου και τη συμμετοχή εκπροσώπων εκπαιδευτικών οργανισμών, τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωνικών εταίρων από όλη τη Περιφέρεια.

Οι συμμετέχοντες έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και ουσιαστική εμπλοκή και διαπιστώθηκε ακόμη μία φορά ότι τα θεσμικά, διοικητικά και οργανωτικά εμπόδια έχουν ως συνέπεια τη δυσλειτουργία των προγραμμάτων που υλοποιούνται και τη χαμηλή συμμετοχή των ενηλίκων.

Η καλή λειτουργία των ΙΕΚ, ΣΔΕ και ΚΔΒ εξασφαλίζεται από τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία, τις πρωτοβουλίες και την ανάληψη περαιτέρω ευθυνών και αρμοδιοτήτων, καθώς και από την Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Σημαντικός παράγοντας είναι η καλή επικοινωνία της τοπικής Αυτοδιοίκησης με τους κοινωνικούς εταίρους.

Η περιφέρεια Ηπείρου επιθυμεί να αναπτύξει περαιτέρω προγράμματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο πλαίσιο της Διά Βίου Μάθησης σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς και γενικότερα να συνεργαστεί για να επιτευχθεί αύξηση της συμμετοχής των Ενηλίκων σε προγράμματα Διά Βίου Μάθησης.

- **Εκπρόσωποι των ΣΔΕ**

- Η προσέγγιση των εκπαιδευομένων γίνεται σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, τους δήμους, την περιφέρεια, τα τοπικά μέσα ενημέρωσης και τις τοπικές οργανώσεις ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Ως αποτελεσματικός τρόπος διαφήμισης αναφέρθηκε η «από στόμα σε στόμα διαφήμιση». Η μείωση διαρροής στα ΣΔΕ και αύξηση της συμμετοχής επιτυγχάνεται με συντονισμένη προσπάθεια όλων των εμπλεκόμενων φορέων και της τοπικής κοινωνίας.

Σημαντικό ρόλο στη στήριξη της συγκεκριμένης δομής έχουν οι εθελοντές. Όμως μπορεί ο εθελοντισμός στα ΣΔΕ να προβλέπεται από τον κανονισμό λειτουργίας τους, όμως αυτός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε εξαιρετικές, περιπτώσεις και για

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί και δεν πρέπει να υποκαθιστά το έργο των κανονικών εκπαιδευτικών και τούτο γιατί : υπάρχει πάντα δυσκολία προσαρμογής του ενήλικα εκπαιδευομένου στις ενδιάμεσες αλλαγές και οι εθελοντές δεν επιτρέπεται να αξιολογήσουν, συνεπώς δημιουργούνται διάφορα προβλήματα.

- Να τοποθετούνται μόνιμοι εκπαιδευτικοί από την αρχή της σχολικής χρονιάς.
- Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης με ενιαίο τρόπο διδασκαλίας ανταποκρινόμενο στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, θα ζητούσαμε την δημιουργία Λυκείου Δεύτερης Ευκαιρίας.

Εκπρόσωποι των ΙΕΚ:

- Η τιτάνια απόπειρα των δομών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μαθήσεως και δη στο συγκεκριμένο πλαίσιο πρωτοφανών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών με αντικείμενο την καταπολέμηση της υποεκπαίδευσης, του κοινωνικού αποκλεισμού, την κατάρτιση και επιμόρφωση ειδικών ομάδων, την υλοποίηση προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής, την ανάδειξη της επαγγελματικής κατάρτισης των ενηλίκων, την εισαγωγή της εκπαίδευσης ενηλίκων ως διακριτού αντικειμένου σπουδών στα ελληνικά πανεπιστήμια, την υιοθεσία του θεσμού της μαθητείας, συναρθρώνουν ένα απαιτητικό και πολλαπλώς σημαίνουν πλαίσιο εκπαιδευτικής εθνικής και ευρωπαϊκής στρατηγικής.

Η κατάρτιση στα ΙΕΚ αναγνωρίστηκε ως ελκυστική. Η «από στόμα σε στόμα διαφήμιση», η προβολή και η επικοινωνία των δράσεων και καινοτομιών επί της διαδικασίας της επαγγελματικής κατάρτισης, η συμμετοχή των καταρτιζομένων σε διάφορα φεστιβάλ σε συνεργασία με τοπικούς οργανισμούς και εν γένει το «άνοιγμα» των ΙΕΚ στην κοινωνία, συμβάλλουν ουσιαστικά στην προώθηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Καταγραφή των αναγκών, αλλά και των καινοτόμων προτάσεων με ταυτόχρονη προβολή του έργου και της στήριξης των εξωτερικών συνεργατών για την διασφάλιση της ποιότητας της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της καταξίωσης της ως ουσιαστικού αναπτυξιακού παράγοντα, γίνεται μέσω ηλεκτρονικής φόρμας της ιστοσελίδας των ΙΕΚ καθώς και μέσω των κοινωνικών δικτύων και αφορά την ανάπτυξη ειδικοτήτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Επισημάνθηκε ως ιδιαίτερα σημαντικός ο ρόλος της συμβουλευτικής και του Ε.Π., ως υποστηρικτικού εργαλείου ανάπτυξης και στη ΔΒΜ.

Νομοθετικές ρυθμίσεις και επικαιροποίηση των οδηγιών σπουδών θα διευκολύνουν περισσότερο την ελκυστικότητα των προγραμμάτων στα ΙΕΚ.

Οι πρωτοβουλίες, η αυτενέργεια και η συνέργεια των εμπλεκομένων στην εκπαίδευση ενηλίκων, όπως π.χ. του ΙΕΚ Πρέβεζας που λειτούργησαν τη μαθητεία άτυπα, με προσωπική επιπλέον απασχόληση.

Εκπρόσωποι των Δήμων:

Οι δήμοι εκφράστηκαν σχετικά με τα τμήματα ΚΔΒΜ που λειτούργησαν στην περιφέρεια Ηπείρου, επισημαίνοντας οργανωτικά προβλήματα, προβλήματα συντονισμού και έλλειψη εκπαιδευτών και πιστοποίησης των προγραμμάτων.

- Ανάπτυξη συστημάτων πιστοποίησης των προγραμμάτων (πχ. ΚΔΒΜ) αποτελεί κίνητρο για συμμετοχή
- Επαναλειτουργία των ΚΔΒΜ - Ανοικτό μητρώο εκπαιδευτών και ανοικτή διαδικασία πιστοποίησης για τα προγράμματα των ΚΔΒΜ
- Απαραίτητη η σταθερότητα των στελεχών στα προγράμματα Διά Βίου Μάθησης

Εκπρόσωπος του Παν/μίου Ιωαννίνων :

Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

- Γενικά στοιχεία

Το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων λειτουργεί στο πλαίσιο του Διεθνούς Κέντρου Ελληνικής Παιδείας, Παράδοσης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΔΙΚΕΠΠΕΕ) «Σταύρος Νιάρχος». Υλοποιεί προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης τόσο δια ζώσης όσο και με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως μάθησης (e-learning). Από το 2014 το ΚΕΔΙΒΙΜ σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Διοικητικού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σχεδιάζει και υλοποιεί επιμορφωτικά προγράμματα για τους εργαζόμενους του Πανεπιστημίου.

- Πιστοποίηση – Διακρίσεις

Το ΚΕΔΙΒΙΜ διαθέτει πιστοποίηση δομών και υπηρεσιών από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το 2012 βραβεύτηκε από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) και το 2015 η δράση του ΚΕΔΙΒΙΜ εντάχθηκε στην Ακαδημαϊκή και Επιστημονική Αριστεία στην Ελληνική Τριτοβάθμια Εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας. Τα προγράμματα του ΚΕΔΙΒΙΜ έχουν διακριθεί ως παραδείγματα καλής πρακτικής (good practice) τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εκπρόσωπος του ΚΕΘΕΑ:

- Η εκπαίδευση αποτελεί αποτελεί απαραίτητο συστατικό της ένταξης.
- Μετά από ανίχνευση των αναγκών των μελών επιτυγχάνεται η σύνδεση με την αγορά εργασίας μέσω διαφόρων συνεργασιών (πχ. ΚΥΝΣΕΠ)

Εκπρόσωπος της ΕΛΕΠΑΠ:

- Υπάρχει έλλειψη δομών Διά Βίου Μάθησης για άτομα με ανπηρίες
- Προτείνεται η δημιουργία προεπαγγελματικών εργαστηρίων για ΑμεΑ στους χώρους της ΕΛΕΠΑΠ σε συνεργασία με τα ΚΔΒΜ των Δήμων για την στελέχυσή τους.

Επιμελητήριο Θεσπρωτίας (παρέμβαση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

- Παρατηρείται μεγάλο κενό αφενός στον τομέα του σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού (στις νεαρές ηλικίες) και πολύ περισσότερο έλλειψη επιχειρηματικής γνώσης και επαγγελματικής συνείδησης στους ενεργούς επιχειρηματίες.
- Χρήσιμα πεδία εκπαίδευσης μπορούν να αποτελέσουν τα ακόλουθα:
- Α) εκπαίδευση επιχειρηματιών κυρίως Τουριστικού κλάδου αλλά και λοιπών κλάδων σε θέματα όπως : υποδοχή πελατών, συμπεριφορά, γνώση τιμολόγησης των υπηρεσιών μας, ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης πελατών – προμηθευτών, ορθός τρόπος υπολογισμού των λειτουργικών εξόδων επιχείρησης, συγκρότηση πλάνου δράσης με την ένταξη αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων, ορθές επαγγελματικές πρακτικές, Ποιοτική και αποδοτική εξυπηρέτηση, Αναγνώριση - ανάδειξη και αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους, Συμπεριφορά τους.
- Β) εκπαίδευση επιχειρηματιών σε θέματα εξωστρέφειας όπως : Προετοιμασία και οργάνωση επιχείρησης για εξωστρέφεια, χρήσιμα εργαλεία προβολής τους, τρόποι προσέγγισης και ορθή στόχευση πελατών, εξοικείωση με τις αρχές και τις διαδικασίες που απαιτούνται για την πραγματοποίηση εξαγωγών, εκπαίδευση συμμετοχής σε B2B συναντήσεις και σε επαφές με πελάτες γενικά, αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την απασχόληση – τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση των δραστηριοτήτων τους.

- Παραδοσιακά επαγγέλματα όπως τεχνίτης σιδηρουργός ή λιθοξόος με εξαιρετική τεχνική ή κατασκευαστές καμπανών και κουδουνιών, ή τεχνίτες ξύλου – κατασκευή χειροποίητων επίπλων, Ταπητουργός κλπ. ασκούνται από λίγα άτομα που ενώ καλούνται από πελάτες του εξωτερικού για την παροχή των υπηρεσιών τους, δεν μπορούν να ανταποκριθούν είτε λόγω ηλικίας είτε διότι δεν έχουν το κατάλληλο προσωπικό για να ανταπεξέλθουν στην παράδοση ποιοτικής και ποσοτικής εργασίας με αποτέλεσμα να μην αναλαμβάνουν έργα για την διασφάλιση της ποιότητάς τους. Οι σύγχρονες απαιτήσεις της παγκοσμιοποιημένης αγοράς όμως και η γνώση της δυναμικής των επιχειρήσεών μας, οδηγούν στην επιλογή της εξειδίκευσης, στην παροχή ποιοτικής εργασίας και χειροποίητων προϊόντων, ως αντιστάθμισμα στην βιομηχανική παραγωγή και τις ατέλειές της, στοχεύοντας μεν σε μικρότερη πελατειακή βάση, πλην όμως με ισχυρότερη οικονομική θέση και ικανότητα δίκαιης αποζημίωσης του έργου τους. Καθώς αυτές οι ειδικότητες, απαιτούν χρόνια εκπαίδευση και μεγάλη εξειδίκευση, χάνονται στο πέρασμα του χρόνου και μαζί τους χάνονται και οι ευκαιρίες μετάδοσης της γνώσης αλλά και των δυνατοτήτων απασχόλησης με πολύ καλές προοπτικές.

Η εκπαίδευση, με πλάνο και οργάνωση, κι όχι ευκαιριακά με ολιγόμηνα σεμινάρια, θα προσφέρει εξειδικευμένο προσωπικό στις υπάρχουσες επιχειρήσεις, θα δημιουργήσει νέες επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας και θα αναβιώσει τα πάλαι ποτέ ισχυρά επαγγέλματα που έκαναν γνωστούς τους Ηπειρώτες τεχνίτες ανά τον κόσμο.

Διαπιστώσεις-προτάσεις :

- Η εκπαίδευση ενηλίκων αντιμετωπίζεται ενίοτε αποσπασματικώς και μη επικαιροποιημένα ως συνιστώσα ενός εκπαιδευτικού συστήματος, το οποίο υπηρετεί κυρίως το παιδί και τον έφηβο. Επομένως εντός της πλαισίωσης αυτής οι δραστηριότητες της εκπαίδευσης ενηλίκων γίνονται αντιληπτές ως διορθωτικές παρεμβάσεις που αποπειρώνται να άρουν τις αστοχίες και τις εγγενείς αδυναμίες του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και δη της σχολικής διαρροής και της υποεκπαίδευσης.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Συνεπώς η κοινωνική λειτουργία της εκπαίδευσης ενηλίκων απολήγει περιορισμένη και ελλειμματική. *Mutatis mutandis* οι οικονομικές, τεχνολογικές, κοινωνικοπολιτικές και πολιτιστικές εξελίξεις σε παγκοσμιοποιητικές συνθήκες έχουν επηρεάσει καταλυτικά τη μεταλλαγή των πεδίων της εκπαίδευσης ενηλίκων και του προσανατολισμού της επαγγελματικής κατάρτισης. Η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση, η υπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και λοιπών δημοσίων υπαλλήλων, η λαϊκή επιμόρφωση, η συμβουλευτική γονέων, η υλοποίηση προγραμμάτων εθελοντισμού και ουσιασώς η μέριμνα ανάπτυξης συνείδησης ενεργού πολίτη καθώς και της κατάρτιση ανέργων συναποτελούν παραδείγματα των διαστάσεων της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα.

- Αναβάθμιση των δεξιοτήτων και των γνωστικών ικανοτήτων του ενήλικου πληθυσμού μέσα από την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων δεξιοτήτων – με έμφαση στις οριζόντιες δεξιότητες – μέσα από ένα σύστημα κινήτρων για την προώθηση της συμμετοχής των ενηλίκων σε προγράμματα δια βίου μάθησης και με την εφαρμογή ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προσόντων και πιστοποίησης μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης
- Ενίσχυση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με το στενό και ευρύ πλαίσιο της εργασιακής αγοράς και του επιχειρηματικού χώρου με την επέκταση της μαθητείας και την ενίσχυση της δια βίου συμβουλευτικής στην επαγγελματική κατάρτιση.
- Ενίσχυση και επικαιροποίηση των ειδικοτήτων στις πραγματικές και όχι θεωρητικής σκευής μεταλλαγές των σπουδαστών/τριών. Είναι αξιοσημείωτο ότι οι εν δυνάμει καταρτιζόμενοι/ες είναι υπάλληλοι του στενού ή ευρέως δημοσίου που επιθυμούν πιστοποίηση εξειδίκευσης ως τυπικό και ουσιαστικό προσόν.
- Το επίπεδο των ενηλίκων σπουδαστών/τριών συχνά αποδεικνύεται χαμηλότατο με στοιχεία σαφή ελλειμματικής πρόσληψης, βασικής εγκύκλιας μόρφωσης, γεγονός που επιβάλλει αναθεώρηση προγραμμάτων σπουδών και ενσωμάτωση στοιχείων υποβοηθητικών στα οιονεί εγχειρίδια από συγγενείς δομές γνωστικού αντικειμένου ειδικοτήτων (π.β. ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ΙΕΠ, κλπ).
- Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο οικονομικός παρονομαστής στην υγιή και αξιολογικώς επαρκή διαμόρφωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην οποία πρέπει να καλλιεργηθεί συντονισμένα, διαβαθμισμένα και εργαλειακά η πληροφόρηση, προκειμένου ολόκληρη η τυπική εκπαίδευση να συμμετάσχει στο όραμα της ηγεσίας (π.β. env. management).
- Συνάφεια των προγραμμάτων κατάρτισης με την τοπική οικονομική δραστηριότητα, π.χ. στο δήμο Άρτας προτεραιότητα τα γαλακτοκομικά με σύγχρονη προσέγγιση και σε τομείς σχετικούς με τη παρούσα και μέλλουσα ανάπτυξη της αγοράς (πεδίο εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, φ. αερίου, στοχοθετημένου τουρισμού, πολιτικής προστασίας, κ.α).

- Η τοπική αυτοδιοίκηση ως συνδετικός κρίκος με τους δημότες παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη χρήσιμων προγραμμάτων και αύξηση της συμμετοχής
- Οργάνωση θεματικών ημερίδων για τα ΙΕΚ
- Ανάγκη διερεύνησης πραγματικών αναγκών της ελληνικής κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας και ανάγκη για αξιολόγηση και συντονισμό φορέων και δράσεων της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.
- Οι μορφές ζωής των ενηλίκων στην ελληνική πραγματικότητα οφείλουν να εξυπηρετούνται από την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση υπό όρους εξορθολογισμού, εκσυγχρονισμού επί τη βάση ενός νέου χάρτη επαγγελματικής εκπαίδευσης με κριτήρια την ανθρωπογεωγραφία των περιοχών, των αναγκών της εγχώριας παραγωγικής βάσης (περιφέρεια) και των απαιτήσεων της διεθνούς αγοράς (αστικός ιστός), συναρτημένα με το αναπτυξιακό σχέδιο της χώρας
- Απαιτείται οι δομές της επαγγελματικής εκπαίδευσης καθώς και πεδία της τυπικής εκπαίδευσης να λειτουργήσουν αλληλεπιδραστικά και αλληλοπεριχωρούμενα από το επίπεδο της πληροφορίας σπουδών, έως τις τεχνικές λειτουργίας δομών εκπαίδευσης (κινητικότητα, αναδιάρθρωση προγραμμάτων, σύνδεση με την αγορά εργασίας μέσω της πρακτικής μαθητείας, προώθηση συντονισμένη και διαυγή διάνοιξη στην επιχειρηματική οπτική, στη έρευνα, στη καινοτομία, ισχυροποίηση και επικαιροποίηση νομικών δικλίδων λειτουργίας εκπαιδευτικών δομών, μείωση γραφειοκρατίας και εθνική/ευρωπαϊκή πιστοποίηση επάρκειας εκπαιδευτών/τριών, υιοθεσία e-learning, δημιουργία βάσεων δεδομένων αποτίμησης πεδίων επαγγελματικής εκπαίδευσης).
- Η γυναικεία παρουσία στην εκπαίδευση των ενηλίκων στην περιφέρεια παρουσιάζει παλινδρόμηση αποτυχίας, ήτοι η γυναίκα ενίοτε κάτοχος προπτυχιακών σπουδών δεν σπουδάζει έτι περαιτέρω και εγκλωβίζεται οικεία(;) βουλήσει σε στερεότυπα βίου με κυρίαρχο στοιχείο τη παθητική αδράνεια ζωτικών ετών δράσης αυτής.
- Ανάγκη για επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων (Neets), οι οποίοι εμμένουν σε παρωχημένες μορφές απασχόλησης

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Ανάγκη για δημιουργία εκπαιδευτικής δομής για άτομα με ειδικές ανάγκες στα Γιάννενα
- Ανάγκη παρακολούθησης της εκπαιδευτικής εξέλιξης των εκπαιδευομένων στις διάφορες δομές μετά τη περάτωση των σπουδών τους